Przedpłata wraz z przesyłką pocztową wynosi 6 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy ulicy Hetmańskiej l. 12.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 7. Dnia 8. kwietnia 1897. XXIV. rocznik.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Teofil Merunowicz.

L. 532

We Lwowie, dnia 5. kwietnia 1897.

OKÓLNIK.

W wykonaniu uchwały XXII. Walnego zgromadzenia Delegatów Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych z dnia 25. października 1896, postanowił Wydział Związku otworzyć:

KURS PRAKTYCZNY

dla funkcyonaryuszów Stowarzyszeń związkowych,

pod następującymi warunkami:

I. Z kursu korzystać mogą **bezpłatnie** urzędnicy Stowarzyszeń związkowych, oraz osoby, które już odbyły praktykę w Stowarzyszeniu związkowem a przez Dyrekcyę zalecone zostaną.

II. Wykłady rozpoczną się dnia 6. maja 1897 i trwać będą 14 do 18 dni.

III. Program wykładów obejmuje następujące przedmioty:

1. Ustawa z dnia 9. kwietnia 1873 nr. 70. Dz. p. p. wraz z objaśnieniami.
2. O zakładaniu stowarzyszeń udziałowych, przyjęciu statutu i regulaminu, o podziale czynności i kontroli.
3. O ustawie handlowej i wekslowej, w zastosowaniu do stowarzyszeń.
4. O postępywaniu sądowem w sprawach spornych, drobiazgowych i prowadzeniu egzekucyj sądowych (w zastosowaniu do stowarzyszeń).
5. O nowej ustawie podatkowej, w szczególności o podatku zarobkowym dla stowarzyszeń.
6. Praktyczne przeprowadzenie systemu rachunkowości, zaleconej przez Związek dla stowarzyszeń kredytowych (zaliczkowych) — o kasowości i manipulacyi biurowej.
7. O prowadzeniu korespondencyi, załatwianiu spraw poruczonych (zastępstw) i o stosunku do instytucyj, kredytu udzielających.
8. O organizacyi wewnętrznej i rachunkowości u Stowarzyszeń wytwórczych i handlowych.

Plan wykładów i bliższych informacyj udzieli biuro Związku uczestnikom ustnie, lub listownie.

Zgłoszenia przyjmuje się od dnia dzisiejszego po dzień **30. kwietnia** b. r.

O rozpowszechnienie niniejszego ogłoszenia w interesie Stowarzyszeń i ich funkcyonaryuszów, upraszamy Szanowne Dyrekcye Stowarzyszeń związkowych.

Z Wydziału Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Stanisław Szczepanowski, prezes.

Narcyz Ulmer, sekretarz.

Spółka rolników

dla wywozu bydła opasowego.

Na zaproszenie oddziału pokuckiego galic. Towarzystwa gospodarczego zebrało się w dniu 30. marca b. r. w sali ratuszowej we Lwowie, kilkudziesięciu obywateli wiejskich, którzy na większą skalę zajmują się hodowlą bydła rogatego — w celu zawiązania spółki udziałowej, która ujęłaby w swe ręce handel wywozowy bydłem rogatem z Galicyi i Bukowiny. Dotąd bowiem lwią część zysków z tego handlu zagarniają przekupnie i faktorowie, z oczywistą krzywdą producentów bydła.

Oddział pokucki Towarzystwa gospodarskiego oświadcza w swej odezwie, że gdziekolwiek spotkamy hodowcę, właściciela stajni opasowej, włościanina, dla którego częstokroć hodowla bydła i nierogacizny jedynym środkiem utrzymania, wreszcie handlarza — wszędzie słyszymy gorzkie skargi na niedostateczną rentowność przedsiębiorstwa, na trudności i ryzyka, częstokroć wprost na straty, z jakiemi ono jest połączone. Wobec przeto bezsprzecznie wysokiej wartości naszego towaru, który już nawet na targach zagranicznych zyskał uznanie wobec względnie korzystnego położenia handlowego, wynikającego z zamknięcia granic wschodnich od importu bydła — należy zdać sobie już dziś sprawę z przyczyn tego niepomyślnego stanu rzeczy i wdrożyć jak najrychlej środki zaradcze.

Przyczyn tych nie daleko szukać. Polegają one na niedostatecznej opiece, a częstokroć szkodliwej działalności władzy państwowej pod względem wykonania zarządzeń weterynaryjnych w obrębie monarchii, w niedostatecznej obronie interesów naszego eksportu za granicę, gdzie pomimo specyalnych konwencyj na największe narażeni jesteśmy utrudnienia — wreszcie, na brak należytej organizacyi handlu bydłem i porozumienia interesowanych w celu wspólnej obrony wobec krzywd i wyzysku, na jaki zarówno na obcych targach, jak i w obrębie naszej monarchii, a nawet we własnym kraju są narażeni.

Wysyłając bydło na własną rękę bez należytej informacyi co do zapotrzebowania i wielkości spędu na targach, pozbawieni organów kontroli i opieki w drodze i na targu samym, bezbronni wobec szykan policyjno-weterynarskich i wyzysku kupców, zmuszeni polegać li tylko na uczciwości komisyonerów, zdani jesteśmy przeważnie na łaskę przypadku. W rezultacie przeto przy dzisiejszem indywidualnem prowadzeniu interesów jest wprost niemożliwem skorzystać z najlepszej konjunktury handlowej.

Podobnież utrudnionem jest przeprowadzenie słusznych żądań wobec ustawodawstwa i administracyi państwowej dla braku porozumienia i solidarnego działania.

Stworzenie więc tej solidarności i organizacyi okazuje się nieodbicie koniecznem. Za przykładem Towarzystwa gospodarskiego, które swą organizacyjną działalnością podniosło hodowlę — należy rozwinąć akcyę na polu ochrony i organizacyi zbytu naszego bydła, a w tym celu proponujemy utworzenie instytucyi, któraby była organem samopomocy na tem polu.

Zebraniu dzisiejszemu przewodniczył poseł Stanisław Brykczyński. Uchwalono zawiązać stowarzyszenie, którego cele streszczają się w następujących punktach:

1. Dostarczenie informacyj co do przepisów weterynarsko-policyjnych, i taryf kolejowych i wszelkich opłat — zbieranie i wnoszenie wszelkich w tej mierze zażaleń, rekursów i podań do władz i ciał ustawodawczych.

2. Utrzymywanie ewidencyi produkcyi i handlu bydłem w kraju i poza granicami tegoż i dostarczenie wiarygodnych informacyj o targach, a zwłaszcza wiedeńskim i udzielenie szczegółowych wskazówek co do obsyłania targów co do miejsca, jak i czasu.

3. Utrzymywanie w bliskości targowicy wiedeńskiej, ale poza obrębem miasta, stajen na czasowe przetrzymywanie bydła do następnego targu, gdy takie przetrzymanie ze względu na konjunkturę okaże się koniecznem — oraz dostarczenie tamże zakupionej na prowincyi dobrej paszy po najniższych cenach.

4. Opieka przy ładowaniu i transportowaniu bydła koleją — w szczególności kontrolowanie zarządzeń weterynarsko-policyjnych za pomocą własnych weterynarzy.

5. Pośredniczenie w zakupnie i sprzedaży bydła, specyalnie zaś w dostawach dla armii.

6. Pośredniczenie w udzielaniu zaliczek przez finansowe instytucye.

Stowarzyszeniem zarządzać będzie dyrekcya z siedzibą we Lwowie przy pomocy syndyka, agentów w Krakowie, Czerniowcach i w Wiedniu oraz 2 weterynarzy pod kontrolą władzy nadzorczej. Na następnem Walnem zgromadzeniu przedłożony zostanie do ostatecznej uchwały projekt statutu.

Centralne składy towarów
dla sklepów włościańskich.

Coraz silniej wzmaga się w kraju naszym — zwłaszcza pomiędzy ludnością włościańską, ruch w kierunku zakładania przedsiębiorstw handlowych. Wzmagające się rozdrobnienie gruntów przez działy familijne, potrzeba gotówki na mnożące się wydatki, które muszą być pokrywane pieniądzmi — i w ogóle poczucie potrzeby szukania nowych źródeł zarobku, pchają energiczniejsze jednostki z pomiędzy włościan do zakładania sklepików. Nie jeden taki handel wiejski marnieje przez nieporadność i brak doświadczenia swojego założyciela — często zaś upada on pod naporem nieprzebierającej w środkach konkurencyi żydów. Lecz znaczna ich ilość rozwija się szczęśliwie — zwłaszcza tam, gdzie ze strony dworów, duchowieństwa i nauczycieli, a wreszcie ze strony Kółek rolniczych, czytelni, bractw i t. p. organizacyj włościańskich doznają poparcia życzliwego.

Śmiało można przypuścić że dotychczas istnieje już w całym kraju naszym około półtora tysiąca chrześciańskich sklepików wiejskich, które powoli zaczynają rozprzestrzeniać swoją działalność nietylko na samą sprzedaż towarów kolonialnych, wiktuałów, żelaziwa, soli, nafty i potrzeb szkolnych, ale biorą się już nawet do skupywania produktów wiejskich, ażeby je spieniężać z pominięciem przekupniów i faktorów, którzy dotychczas lwią część zysków z tego handlu bez pracy zabierali.

Pierwszym warunkiem powodzenia sklepu chłopskiego jest oparcie jego o taki handel centralny, który może mu dostarczać potrzebnych do sprzedaży towarów uczciwie, bez oszukaństwa i bez wyzysku.

Takich handli nie może być dużo, gdyż rozdrobnione, musiałyby one kosztami administracyi tak dalece obciążać cenę sprzedażną swoich towarów, że nie opłaciłoby się sklepikarzom wiejskim pobierać od nich towary. Dlatego też — wyznać musimy, iż powstające w prowincyonalnych miastach spółki, które mają na celu dostarczanie towarów sklepikom wiejskim, witamy życzliwie — bo trudno źle życzyć w uczciwym zamiarze podejmowanemu przedsiębiorstwu — ale i z obawą, czy zdołają one cel swojego założenia spełnić należycie, czy zamiast pożytku, raczej szkody sprawie rozwoju handlu chrześciańskiego nie przyniosą?...

Dotąd istnieją właściwie trzy stowarzyszenia handlowe oparte na przepisach ustawy z d. 9. kwietnia 1873 r., które utrzymują centralne składy towarów dla sklepów chrześciańskich, i prowadzą to przedsiębiorstwo na większą skalę:

1. *Związek handlowy Kółek rolniczych* w Krakowie, który pod dzielną dyrekcyą dra Prażmowskiego rozwinął się tak silnie, że w całej zachodniej części kraju stanowi podstawę bytu kilkuset chrześciańskich sklepów.

2. *Narodnaja Torhowla* we Lwowie, popierana gorąco przez wszystkie ruskie stronnictwa polityczne, i rozporządzająca z tego źródła (w formie wkładek oszczędności) około 100.000 zł. kapitału obrotowego utrzymuje dziesięć składów powiatowych, około których skupia się rój około 500 sklepików włościańskich.

3. *Związek handlowy Kółek rolniczych i sklepów wiejskich* we Lwowie — instytucya młoda utrzymywana poświęceniem osobistem członków dyrekcyi, rozwija się powolniej z powodu braku dostatecznego kapitału obrotowego.

Zdaniem naszem — a opieramy je na dokładnej znajomości stosunków tego zakładu, Bank krajowy ma obowiązek wesprzeć nie połowicznie, ale w zupełnie dostatecznej mierze lwowski *Związek handlowy Kółek rolniczych i sklepów wiejskich* — a to zarówno ze względów rachunkowych, ażeby mu umożliwić prawidłowe funkcyonowanie, jak niemniej także ze względów obywatelskich, o których szeroko rozpisywać się tu nie widzimy potrzeby. Kto zna tę instytucyę, temu wiadomo jakie ona ma do spełnienia zadania. A zadania te mogą być dokonane tylko przy pomocy d o s t a t e c z n e g o zapasu kapitału obrotowego. Jeżeli zaś kapitał będzie niedostateczny, to i zadania wytknięte nie będą osiągnięte, i kapitał zakładowy mógłby być narażony na utratę.

Sądzimy, iż uwaga niniejsza, będzie we właściwem miejscu zrozumianą i ocenioną życzliwie.

Centralne składy handlowe dla sklepów włościańskich mają w pracy organicznej nad ekonomicznem podźwignieniem kraju, bardzo doniosłe znaczenie w teraźniejszej chwili — gdy handel chrześciański jeszcze wprawdzie w pieluchach, ale rośnie i wzmaga się w siły krzepko!

Nekrologia.

† **Kazimierz Hr. Łodzia Czarniecki**, dyrektor Towarzystw: zaliczkowego i handlowego w Birczy, zmarł nagle dnia 20. marca 1897 w 58. roku życia.

Śmierć zabrała znów jednego z najdzielniejszych i najofiarniejszych pracowników na polu stowarzyszeń!

Ś. p. Kaźmierz, syn jenerała rosyjskiego Teodora i Księżniczki gruzińskiej z domu Paguszew, urodził się w Tyflisie w r. 1839. W Petersburgu ukończył akademię wojskową, z widokami świetnej karyery wojskowej i dworskiej, którą porzucił, opuszczając potajemnie Petersburg, ażeby stanąć w szeregach walczących o niepodległość Ojczyzny w roku 1863.

Po upadku powstania rozpoczyna potomek senatorski życie tułacze, pełne trudów, niepowodzeń i walk, które zahartowały tę szlachetną duszę, wrażliwą na cierpienia i niedolę współbraci, — do pracy codziennej, drobiazgowej, niezrażającej się niepowodzeniami i nie cofającej przed żadnemi przeszkodami.

Po powrocie z zagranicy osiadł przed 20. laty na stałe w Birczy i oddał się z całą energią pracy, przedewszystkiem w kierunku podniesienia dobrobytu ludu, dla którego był doradcą, nauczycielem, opiekunem. Polem do pracy było dla niego przedewszystkiem Towarzystwo zaliczkowe, którego kierownictwo poruczonem mu zostało w r. 1880, w chwili, kiedy ku upadkowi chylić się poczęło, — następnie zaś założone przez siebie Towarzystwo handlowe. — Ogrom pracy ś. p. Kaźmierza ten tylko ocenić potrafi, kto się jej z blizka przypatrywał i wie jak niewdzięcznym terenem do działania jest miasteczko Bircza i jej okolica. Ludność, pracująca na nieurodzajnej glebie, uboga, nieporadna, zdemoralizowana robotą lichwiarzy, z nieufnością patrzy na każdego, kto się do niej zbliża, podejrzywając o chęć wyzyskiwania, lub wogóle szkodzenia jej. Po latach dopiero przekonał się lud, czem dla niego był „dobry Hrabia“, toż garnął się do niego z zaufaniem i miłością.

Najmilszem dzieckiem ś. p. Kaźmierza było w ostatnich latach „Towarzystwo handlowe“, założone przezeń, dla zwalczania wyzysku ze strony nie sumiennych handlarzy. Przy współdziałaniu ludzi dobrej woli, założono sklepik, zaopatrzono go we wszystkie potrzeby codziennego życia ludności miejskiej i wiejskiej. Obie instytucye, to jest Towarzystwo zaliczkowe i handlowe, mieszczą się w jednym domu, będącym własnością ś. p. Kaźmierza. W lokalu tym pracował ś. p. Kaźmierz niestrudzenie, czasem po kilkanaście godzin dziennie, nie szczędząc nie tylko sił fizycznych, walką życia starganych, ale i ofiar pieniężnych, ilekroć tego zachodziła potrzeba.

Po za tem każda sprawa narodowa, ekonomiczna i filantropijna znajdywała w ś. p. Kaźmierzu gorliwego i ofiarnego orędownika i wykonawcę.

Cierniem, który w ostatnich latach głęboko tkwił w jego sercu, była działalność pewnej kliki, nielicznej wprawdzie, ale sprytnej i nie przebierającej w środkach, która powodowana zawiścią konkurencyjną, egoizmem, lub zawiedzioną ambicyą własną, paraliżowała o ile mogła na każdym kroku działalność ś. p. Kaźmierza. Bolał On nad tem, nie tylko dla tego, że w sposób nieszlachetny szarpano uczciwe imię, ale przedewszystkiem dla tego, że na tem cierpiały instytucye, że paraliżowano pracę ogółu, uczciwie myślącego. Być może, że te cierpienia moralne przyczyniły się do wyczerpania sił fizycznych.

Czcią i miłością otaczali Go wszyscy, którzy znali jego działalność, — a znanym był nie tylko w Birczy, ale i w dalszych okolicach, — szczególnie zaś lud i ci, których ubóstwo i cierpienia łagodzić umiał. Posiew, rzucony tak obficie ręką ś. p. Kaźmierza, będzie na długie lata trwałym pomnikiem Jego obywatelskiej działalności.

Jako Delegat Związku, brał żywy udział corocznie na zgromadzeniach Delegatów, nie szukając rozgłosu, pracował chętnie i szczerze dla Związku, a każda sprawa ważniejsza, dotycząca ogółu Stowarzyszeń, znajdywała w Nim zawsze gorącego zwolennika i wykonawcę.

Cześć pamięci zacnego obywatela!

R. i. p.

Ruch stowarzyszeń.

Kurs praktyczny (trzeci z rzędu) dla urzędników stowarzyszeń związkowych, rozpocznie się dnia 6. maja b. r. w biurze Związku stowarzyszeń, ulica Hetmańska nr. 12. i trwać będzie 14 do 18 dni. Ostatni kurs taki odbył się przed 6 laty, od którego to czasu liczba młodszych urzędników i kandydatów do posad w stowarzyszeniach bardzo wzrosła. W interesie stowarzyszeń zatem leży, by ich funkcyonaryusze dokładnie poznali istotę organizacyi i obowiązki, jakie ciążą na organach wykonawczych, które przez należyte, nie szablonowe tylko, zrozumienie istotnych celów stowarzyszeń naszych, najskuteczniej przyczynić się mogą do zrealizowaniu tych zadań społecznych i ekonomicznych, do jakich one są powołane. Otwarcie kursu jest więc wynikiem życzeń, objawionych przez Zarządy wielu stowarzyszeń i uchwał Delegatów.

Rzecz naturalna, że kurs praktyczno-poglądowy tylko osobom, którym teorya rachunkowości obcą nie jest, a przynajmniej odpowiednią praktykę rachunkową odbyły, rzeczywistą korzyść przynieść może, ci zaś którzy rachunkowości wcale nie znają, w tak krótkim czasie

jej się nauczyć, ani też odpowiedniej praktyki zdobyć nie będą mogli.

Nie wątpimy, że oprócz urzędników wezmą w kursie udział także kierownicy (członkowie Dyrekcyi) nowo powstałych stowarzyszeń, którzy w krótkim czasie urzędowania swojego nie mieli czasu, ani możności poznać wszystkie szczegóły wewnętrznej gospodarki stowarzyszeń naszych.

W końcu podajemy spis prelegentów, którzy oświadczyć raczyli gotowość wykładania przedmiotów, programem objętych, mianowicie pp.: dr. Czarnik Kaźmierz (adw. kraj.), Domagalski Ignacy (lustrator związk.), dr. Głąbiński Stanisław (Prof. Uniw.), dr. Małaczyński Aleksander (Naczelnik oddz. hip. Banku kraj.), Nawrocki Jakób (rachmistrz pol. Spółki wydawn.), Strzyżowski Józef (Rewident Banku kraj.), Szczepanowski Stanisław (Prezes Związku), Szymusik Franciszek (Radca skar.), Terenkoczy Władysław (Dyr. Banku zal.), Ulmer Narcyz (Sekretarz Związku).

Informacyi udziela ustnie lub listownie Sekretarz Związku.

Kierownictwo Towarzystwa zaliczkowego w Birczy tudzież handlowego po śmierci Hr. Czarnieckiego, objął p. dr. Józef Marynowski, który przez rok cały pracował wspólnie z ś. p. Czarnieckim i obznajomionym jest gruntownie ze stosunkami. Nowemu Kierownikowi życzymy jak najlepszego powodzenia i wyrażamy nadzieję, że drogą, przez zacnego poprzednika swego wytkniętą postępywać będzie, rozwinie oba Towarzystwa do najpoważniejszych rozmiarów i uczyni je ogniskami dobrobytu tamtejszej ludności.

Lustracya, przeprowadzona przez Sekretarza Związku, wykazała staranność w prowadzeniu ksiąg i zupełny porządek w obu Towarzystwach.

Dary i subwencye na rzecz **Funduszu zaopatrzenia funkcyonaryuszów stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych** w myśl okólnika Zarządu, nadesłały dotychczas z czystych zysków w roku 1896, następujące Towarzystwa:

8. Towarzystwo zaliczkowe w *Czortkowie* . 20 zł.
9. Towarzystwo zaliczkowe w *Dąbrowie* . . 20 „

We Lwowie, dnia 8. kwietnia 1897.

W. Terenkoczy. *N. Ulmer.*

Zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Dziennik urzędowy ogłasza w miesiącu styczniu b. r. następujące zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Nowe stowarzyszenia:

C. k. Sąd obwodowy jako handlowy w Tarnowie podaje do wiadomości, iż równocześnie zarządzony został wpis do rejestru handlowego stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych firmy: „Towarzystwo wzajemnego kredytu w Ropczycach, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną odpowiedzialnością“ z siedzibą w Ropczycach, które opiera się na statucie z daty Ropczyce dnia 28. listopada 1896.

Celem Towarzystwa jest dostarczanie członkom swoim na umiarkowany procent gotowych pieniędzy potrzebnych im do obrotu w gospodarstwie, rzemiośle, przemyśle lub handlu, za pomocą wspólnego kredytu wszystkich członków.

Czas trwania Towarzystwa jest nieograniczony.

Wszelkie ogłoszenia i zawiadomienia w sprawach stowarzyszenia ogłaszane będą w jednym z dzienników lwowskich.

Wszyscy członkowie Towarzystwa odpowiadają za zobowiązania Towarzystwa swoimi udziałami tudzież oprócz tego dalszą kwotą równającą się wysokości dwukrotnej deklarowanego udziału.

Udział każdego członka wynosi najmniej 40 koron.

Dyrekcya zastępuje Towarzystwo sądownie i pozasądownie i podpisuje firmę stowarzyszenia w ten sposób, iż dwaj członkowie Dyrekcyi do firmy Towarzystwa swe podpisy dołączają.

Na pierwszy okres sześcioletniego urzędowania wybrani są członkami Dyrekcyi: dr. Stanisław Strzelbicki, Michał Czechowski i Władysław Bursztyn wszyscy w Ropczycach zamieszkali a zastępcą dyrektora Antoni Zach w Ropczycach zamieszkały.

(Uchwała z dnia 4. lutego 1897 l. 2.010).

C. k. Sąd obwodowy jako handlowy w Jaśle poleca wpisanie do rejestru dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych firmy: „Towarzystwo kredytowe dla handlu i przemysłu w Żmigrodzie, stowarzyszenie zarejestrowane z potrójną odpowiedzialnością ograniczoną“.

Stowarzyszenie to zawiązało się na podstawie statutu z dnia 16. stycznia 1897.

Zakres działania tego stowarzyszenia stanowi eskontowanie weksli członkom Towarzystwa, udzielanie pożyczek członkom, rachunek bieżący z członkami Towarzystwa, przyjmowanie depozytów od członków swoich i przyjmowanie wkładek na oprocentowanie.

Czas trwania tego stowarzyszenia jest nieograniczony.

Siedzibą stowarzyszenia jest miasto Żmigród.

Członkami zarządu są obecnie Alter Berger handlarz skór w Żmigrodzie, Aron Alster kramarz w Żmigrodzie, Hersch Wistreich dzierżawca w Mytarce, tudzież zastępcą Salomon Wistreich dzierżawca w Żmigrodzie, którzy firmę w ten sposób podpisują, że pod wypisanym lub stampilią wyciśniętym napisem w języku polskim: „Towarzystwo kredytowe dla handlu i przemysłu w Żmigrodzie, zarejestrowane stowarzyszenie z ograniczoną odpowiedzialnością potrójną“, zaś w języku niemieckim:

„Credit-verein für Handel und Gewerbe in Żmigród, registrirte Genossenschaft mit beschränkter dreifacher Haftung" swe imiona i nazwiska umieszczają z tem, iż do ważności zobowiązania stowarzyszenia wystarczają albo dwa podpisy członków zarządu, albo podpis jednego członka zarządu i podpis urzędnika Towarzystwa prokurę posiadającego.

Wszelkie ogłoszenia Towarzystwa następują za pośrednictwem afiszów w miejscu siedziby Towarzystwa publikowanych, zaś uchwały dotyczące pojedynczych członków za pośrednictwem poczty (jako posyłki polecone).

Odpowiedzialność członków jest ograniczoną t j każdy członek Towarzystwa odpowiedzialnym jest w wypadku konkursu i likwidacyi Towarzystwa za zobowiązania takowego jedynie ze swoimi wkładkami i prócz tego z dalszą kwotą równającą się potrójnej wysokości takowych.

(Uchwała z dnia 20. lutego 1897 l. 1.066).

Zmiany statutu:

C. k. Sąd obwodowy jako handlowy w Tarnopolu ogłasza, iż w rejestrze dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „I. galicyjski Bank związkowy w Grzymałowie, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką" w pisano, iż §. 54. statutów tego stowarzyszenia o tyle zmieniony został, iż wkładki, oszczędnościowe li tylko od członków stowarzyszenia przyjmowane być mogą.

(Uchwała z dnia 17. października 1896 l. 18.048).

C. k. Sąd krajowy jako handlowy w Krakowie poleca wpisanie do rejestru dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy istniejącej firmie: „Związek handlowy kółek rolniczych w Krakowie, spółka zarejestrowana z ograniczoną poręką", iż na Walnem zgromadzeniu tegoż stowarzyszenia odbytem w dniu 30. października 1896 uchwalono zmianę statutu, przyczem postanowienia statutu nowe, wpisowi i ogłoszeniu ulegające są następujące:

1. Dyrekcya Związku składa się z dyrektora naczelnego oraz drugiego dyrektora, którym na wypadek przeszkody w urzędowaniu dodani bywają dwaj zastępcy.

2. Firmę Związku podpisują pod wyciśniętą stampilią osnową tejże dwaj członkowie dyrekcyi lub jeden z nich wspólnie z prokurzystą.

3. Ogłoszenia od Związku pochodzące umieszczane będą przynajmniej w dwóch dziennikach w Krakowie wychodzących.

(Uchwała z dnia 22. stycznia 1897 l. 1.554).

Sanocki c. k. Sąd obwodowy jako handlowy ogłasza, że w rejestrze stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych wpisał przy firmie: „Towarzystwo eskontowe i handlowe w Sanoku, stowarzyszenie zarejestrowane z potrójną odpowiedzialnością ograniczoną", że na Walnem zgromadzeniu członków tego stowarzyszenia z dnia 1 marca 1896 w Sanoku odbytem, uchwalono częściową zmianę statutów a mianowicie: §. 1. ma brzmieć nadal „Na zasadzie ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 nr. 70. Dz. p. p. tworzą podpisani związek pod firmą „Towarzystwo eskontowe i handlowe w Sanoku, zarejestrowane stowarzyszenie z potrójną odpowiedzialnością ograniczoną", a w języku niemieckim pod firmą „Escompte und Handels-Gesellschaft in Sanok, registrirte Genossenschaft mit dreifacher beschränkter Haftung", którego celem jest dostarczanie członkom, potrzebnych im do handlu i przemysłu kapitałów obrotowych; §. 2. statutów co do ustępu trzeciego ma nadal brzmieć: „Towarzystwo eskontowe i handlowe w Sanoku, zarejestrowane stowarzyszenie z potrójną odpowiedzialnością ograniczoną, lub pod słowa stampilią wydrukowane, lub przez kogokolwiekbądź napisane „Escompte und Handels-Gesellschaft, registrirte Genossenschaft mit dreifacher beschränkter Haftung" kładą swój własnoręczny podpis; §. 21. statutów co do pierwszych trzech ustępów ma nadal brzmieć: „Zarząd składa się z czterech członków, których zgromadzenie ogólne wybiera z grona członków Towarzystwa na lat trzy i tylko obecnie wyjątkowo okres urzędowania pierwszych członków zarządu ustanawia się na czas aż do dnia 31. grudnia 1896.

Członkiem zarządu wybranym być może tylko ten, który posiada 12 wkładek udziałowych, tudzież że na temże Walnem zgromadzeniu czwartym członkiem zarządu na czas aż do końca grudnia 1896 Alter Chaim Ament, właściciel realności w Sanoku obrany został.

(Uchwała z dnia 15. grudnia 1896 l. 7.337).

C. k. Sąd obwodowy jako handlowy w Sanoku ogłasza, że w rejestrze dla Towarzystw zarobkowych i gospodarczych wpisał przy firmie: „Towarzystwa zaliczkowego w Ustrzykach dolnych, stowarzyszenia zarejestrowanego z nieograniczoną poręką", że na posiedzeniu Rady zawiadowczej z dnia 12. marca 1896 został dr. Michał Jaremkiewicz zastępcą dyrektora Towarzystwa wybrany, który to wybór przez Walne zgromadzenie członków Towarzystwa w dniu 16. kwietnia 1896 w Ustrzykach dolnych odbyte, zatwierdzony został, że dalej na temże Walnem zgromadzeniu z dnia 16. kwietnia 1896 uchwalono częściowe zmiany statutów a mianowicie, że dyrekcya Towarzystwa składa się z dyrektora, kasyera, kontrolora i jednego zastępcy dyrektora i że do ważności zobowiązań w obec osób trzecich potrzebnym jest podpis najmniej dwóch członków dyrekcyi.

(Uchwała z dnia 15. grudnia 1896 l. 7.355).

C. k. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza niniejszem, że dnia 23. stycznia 1897 w rejestrze handlowym dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych w tomie II. na str. 57 pod poz. 278 przy firmie: „Towarzystwo zaliczkowe w Żółkwi, stowa-

rzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką“ zanotowano, że statuta tego Towarzystwa zostały zmienione na Walnem zgromadzeniu z 16. sierpnia 1896 i że wedle nowego tychże brzmienia:

1. firma Towarzystwa opiewa na przyszłość: „Kasa zaliczkowa w Żółkwi, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką“;

2. że celem stowarzyszenia jest:

a) dostarczanie członkom swoim na umiarkowany procent gotowych pieniędzy za pomocą wspólnego kredytu wszystkich członków;

b) dostarczanie członkom swoim i na tychże rachunek potrzebnych tymże w ich zawodzie wszelkich maszyn i narzędzi rolniczych, przemysłowych i rękodzielniczych;

c) dostarczanie członkom swoim i na tychże rachunek zboża do siewu, wszelkich nasion i wszelkiego rodzaju artykułów spożywczych;

3. Dyrekcya składa się z dyrektora głównego, dwóch dyrektorów i dwóch zastępców a dyrektorami wybrani zostali na lat trzy: Eugeniusz Rozwadowski, właściciel dóbr, Adolf Dadlec aptekarz i Maryan Punicki, sekretarz Rady powiatowej w Żółkwi;

4. Udział członka wynosi 25 zł., który może być albo w całości albo w ratach spłacony.

(Uchwała z dnia 6. lutego 1897 l. 5.036).

Rozwiązania:

C. k. Sąd obwodowy jako handlowy w Sanoku ogłasza, iż dnia 13. października 1896 wpisał do rejestru dla Towarzystw zarobkowych i gospodarczych wykreślenie firmy: „Okrużnaja Narodnaja Torbowla w Sanoci, obszczestwo zarejestrowane z ohranyczonoju porukoju“ w likwidacyi z powodu zwinięcia przedsiębiorstwa.

(Uchwała z dnia 22. września 1896 l. 6.845).

C. k. Sąd krajowy jako handlowy w Krakowie poleca wykreślenie z rejestru dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych firmy: „Stowarzyszenie wzajemnej pomocy młodzieży handlowej, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką w Krakowie“ z powodu, że stowarzyszenie to nie weszło wcale w życie.

(Uchwała z dnia 2. października 1896 l. 33.470).

Bilansy stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za rok 1896.

29. Brzesko. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Przychody: z rach. odsetek 8.947·88, z rachunku różnych 6·96, zapasy druków 153·—; razem 9.107·84. Rozchody: do rachunku podatków 961·60, do rachunku kosztów administracyi 4.168·60, do rachunku inwentarza 23·32, do rachunku bilansu zysk za r. 1896 3.954·32; razem 9.107·84. *b) Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 59.599·35, z rachunku funduszu rezerwowego 19.331·60, z rachunku wkładek oszczędności 154.341·21, z rachunku kaucyi służbowej 250·—, z rachunku wierzycieli 18.138·—, z rachunku odsetek przenośnych 2.989·12, z rachunku funduszu na straty 877·21, z rachunku strat i zysków — zysk 3.954·32; razem 259.480·81. Stan czynny: z rachunku pożyczek hipotecznych 70.608·50, z rachunku pożyczek wekslowych 175.096·—, z rachunku należnych odsetek 1.036·80, z rachunku odsetek na rok 1897 zapłaconych 116·58, z rachunku walorów kaucyjnych 250·—, z rachunku efektów funduszu rezerwowego 8.100·—, z rachunku inwentarza 209·88, z rachunku kosztów adm. zapas. druków 153·—, z rachunku kupna realności 10·36, z rachunku kosztów prawnych 447·01, z rachunku kasy gotówka z dnia 31. grudnia 1896 3.452·68; razem 259.480·81.

30. Delatyn. Bank zaliczkowy „Nadzieja“. *a) Rachunek strat i zysków.* Winien: z rachunku odsetek 756·27, z rachunku strat i zysków z roku 1896 4·78; razem 761·05. Ma: z rachunku kosztów administracyi i podatków 761·05. *b) Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 6.692·65, z rachunku wkładek na rachnnek bieżący 2.438 11, z rach. długów zaciągniętych 16.520.—, z rachunku odsetek (naprzód pobranych) 154·07, z rachunku funduszu rezerwowego 1.570·20, z rachunku Bank krajowy 3.000·—; razem 30.375·03. Stan czynny: z rachunku pożyczek 21.276·32, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 90·92, z rachunku odsetek zaległych (zwłoki) 1.615·71, z rachunku kosztów ruchomości 281·70, z rachunku nieruchomości 100·—, z rachunku zaliczek procesowych 366·21, z rachunku wierzytelności wątpliwe 3.459·31, z rachunku lokacyi 150·78, z rachunku Bank krajowy 3.000·—, z rachunku kasy 34·08; razem 30.375·03.

31. Oświęcim. Stowarzyszenie oszczędności i pożyczek. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 8.816·46, z rachunku strat i zysków z roku 1896 1.171·02; razem 9.987·48. Straty: z rachunku kosztów urządzenia i ruchomości 134·44, z rachunkn kosztów administracyi i podatków 3.184·48, z rachunku kosztów nieruchomości 138·25, do rachunku bilansu: saldo za r. 1896 6 530·31; razem 9.987·47. *b) Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 94.016·92, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 345.820·62, z rachunku odsetek (naprzód pobranych) 5 293·01, z rachunku funduszu rezerwowego 22.863·82, z rachunku kosztów administracyi 156·10, z rachunku Banku krajowego 305·44, z rachunku strat i zysków 6.530·31; razem 474.986·22. Stan czynny: z rachunku pożyczek hipotecznych 395.684·—, z rachunku pożyczek wekslowych 40.825·—, z rachunku kosztów ruchomości 450·65, z rachunku nieruchomości

27.511·82, z rachunku zaliczek procesowych 220·38, z rachunku kasy 10.294·37; razem 474.986·22.

32. Sambor. Kasa zaliczkowa rzemieślników i rolników. *a) Rachunek strat i zysków.* Winien: z rachunku odsetek 556·37, z rachunku kosztów nieruchomości umorzenia 1% 81·61; razem 637·98. Ma: z rachunku kosztów urządzenia i ruchomości 38·—, z rachunku kosztów administracyi i podatków 101·33, z rachunku kosztów nieruchomości umorzenia 1% 81 61, do rachunku bilansu: saldo na r. 1897 417·04; razem 637·98. *b) Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 5.441·57, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 25.298·66, z rachunku długów zaciągniętych 17.565·—, z rachunku odsetek (naprzód pobranych) 278·02, z rachunku funduszu rezerwowego 353·03, z rachunku funduszu inwalidów 1.385·16, z rachunku strat i zysków 417·04; razem 50.738·48. Stan czynny: z rachunku pożyczek 30.309·44, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 98·09, z rachunku kosztów ruchomości 334·30, z rachunku administracyi (zapas druków) 20·—, z rach. nieruchomości 18.717·15, z rachunku lokacyi 151·66, z rachunku kasy 1.107·84; razem 50.738·48.

33. Kolbuszowa. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 4.351·38. Straty: z rachunku odsetek administracyi i podatków 1.863·86, z rachunku zaliczek procesowych 105·51, do rachunku bilansu: saldo za r. 1896 2.382·01; razem 4 351·38. *b) Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 23.681·26, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 82.835·65, z rachunku długów zaciągniętych 15.500·—, z rachunku odsetek (naprzód pobranych) 1.106·68, z rachunku funduszu rezerwowego 9.630 99, z rachunku funduszu dywidend nie pobranych 794·96, z rachunku funduszu strat i zysków 2.382·01; razem 135.931·55. Stan czynny: z rachunku pożyczek 131.426 26, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 88·52, z rachunku odsetek zaległych 409 57, z rachunku nieruchomości 651·30, z rachunku zaliczek procesowych 438·47, z rachunku kasy 2.917·43; razem 135.931·55.

34. Żydaczów. Pow. Kasa zaliczkowa i oszczędności. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 2.522·27½. Straty: z rachunku kosztów urządzenia i ruchomości 87·46, z rachunku kosztów administracyi i podatków 1.584·46, do rachunku bilansu: saldo na rok 1897 850·35½; razem 2.522·27½. *b) Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 4.594·85, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 70 650·23½, z rachunku długów zaciągniętych 2.500·—, z rachunku odsetek (naprzód pobranych) 861 47, z rachunku funduszu rezerwowego 1.881·61, z rachunku strat i zysków 850·35; razem 81.338·52½. Stan czynny: z rachunku pożyczek 76.126·75, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 25·—, z rachunku odsetek zaległych (zwłoki) 1.598·55, z rachunku administracyi 20·—, z rachunku zaliczek procesowych 226·71½, z rachunku Banku krajowego 1.060·95, z rachunku kasy 2.280·56; razem 81.338·52½.

35. Zaleszczyki. Towarzystwo kredytowe „Pomoc“. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachuuku odsetek 246·11. Straty: z rachunku kosztów administracyi i podatków 125·24, do rachunku bilansu: saldo za r. 1896 120·87; razem 246·11. *b) Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 2.487 47, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 5.750·37, z rachunku długów zaciągniętych 3.700 —, z rachunku odsetek (naprzód pobranych) 731·64, z rachunku funduszu rezerwowego 205·—, z rachunku strat i zysków 120·87; razem 12.995·35. Stan czynny: z rachunku pożyczek 12.235·74, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 28 99, z rachunku odsetek zaległych (zwłoki) 10·31, z rachunku kosztów ruchomości 350·98, z rachunku administracyi 149·03, z rachunku zaliczek procesowych 113·51, z rachunku kasy 106·79; razem 12.995·35.

36. Ustrzyki dolne. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Winien: z rachunku odsetek 807·59. Ma: z rachunku kosztów urządzenia i ruchomości 20 80, z rachunku kosztów administracyi i podatków 581 97, do rachunku bilansu: saldo na rok 1897 204·82; razem 807·59. *b) Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 5.207·41, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 21.085·28, z rachunku długów zaciągniętych 11.165·—, z rachunku odsetek (naprzód pobranych) 580·03, z rachunku funduszu rezerwowego 1.460·92, z rachunku funduszu strat 46·77, z rachunku strat i zysków 204·82; razem 39.750·23. Stan czynny: z rachunku pożyczek 36.438·30, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 89·54, z rachunku odsetek zaległych (zwłoki) 500·—, z rachunku kosztów ruchomości 187·52, z rachunku administracyi 10·—, z rachunku zaliczek procesowych 273·84, z rachunku lokacyi 310·—, z rachunku kasy 1.941·03; razem 39.750 23.

37. Dobczyce. Stowarzyszenie pożyczkowe i oszczędności „Wzaj. pomoc“. *Bilans.* Stan bierny: udziały członków 7.193·42, wkładki na rach. bieżący 11.645·79, długi własne 16.100·—, odsetki naprzód pobrane 379·75, fundusz rezerwowy 1.531·17, rachunek strat i zysku za rok 1896 400·76; razem 37.250·89. Stan czynny: pożyczki udzielane członkom 32.865·85, odsetki naprzód zapłacone 140·61, odsetki zwłoki 1.808 23, koszta ruchomości 405·90, zaliczki procesowe 536·01, lokacye 1.134·92, gotówka z dnia 31. grudnia 1896 359·37; razem 37.250·89.

Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, ul. Lindego l. 4.